

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **R. M.**, zast. JUDr. Miloslavem Moravcem, advokátem, se sídlem Na Laurové 2519/3, Praha 5, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Praze**, se sídlem Pod Sídlištěm 9, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2022, č. j. 51 A 55/2020-49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2019, č. j. ZKI PR-O-69/1077/2019-6, ve věci neprovedení opravy údajů v katastru nemovitostí. V odůvodnění žalovaný mimo jiné uvedl, že zjištěné nesrovnalosti v evidování pozemků p. č. XA, XB, st. XC a st. XD v katastrálním území H. M. (všechny dále uvedené pozemky se nacházejí v tomto katastrálním území, není-li uvedeno jinak) nepředstavují zřejmou chybu v katastru nemovitostí podle § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013, o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění zákona č. 225/2017 Sb. (dále jen „katastrální zákon“); nelze je tedy opravit podle § 44 odst. 2 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), ve znění vyhlášky č. 87/2017 Sb. (dále jen „katastrální vyhláška“), na základě původních výsledků zeměměřických činností nebo původních listin pro zápis do katastru nemovitostí. Nebyly dohledány listiny, které by svědčily o vlastnickém právu stěžovatelky či jejích rodičů k pozemku p. č. XE, a stěžovatelka žádné takové listiny nepředložila.

[2] V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatelka namítala, že správní orgány nevycházely z obsahu všech listin a zjištěných skutečností a že nevypořádaly její námítky uplatněné v průběhu řízení. Tvrdila, že hranice pozemku p. č. XA musely být známy již

v souvislosti se zpracováním geometrického plánu z roku 1942; žalovaný sám uvedl, že ještě před zaměřením v roce 1940 byl tento pozemek v terénu vyznačen mezníky; v této podobě jej zakoupila první nabyvatelka, paní P. na základě tržové smlouvy ze dne 29. 4. 1942. To podle stěžovatelky prokazuje, že hranice pozemku p. č. XA byly známy i právním předchůdcům jejích rodičů, kteří pozemek oplotili v těch hranicích, o nichž se dozvěděli od předchozích vlastníků, nikoliv tedy z výsledků geodetických prací pro zpracování geometrického plánu z roku 1958. Dle stěžovatelky zápisy do evidence nemovitostí podle obsahu Jednotné evidence půdy (dále jen „JEP“) a při komplexním zakládání evidence nemovitostí (dále jen „KZEN“) v období let 1958-1988 vykazují závažné nesrovnalosti se znaky omylu jak ve výsledcích zeměměřických činností a ve výměrách pozemků, tak v zápisech vlastnického práva. Uvedla, že při zpracování geometrického plánu z roku 1958 nebyl vzat v potaz geometrický plán z roku 1942, který jednoznačně v terénu stanovil vlastnickou hranici pozemku p. č. XA o výměře 1 137 m². Při zavedení JEP a následně KZEN tehdy odpovědný pracovník neposuzoval správnost takto vyhotoveného geometrického plánu. Dle stěžovatelky katastrální úřad pochybil také tím, že pominul výsledky předchozích zeměměřických činností, zejména geometrického plánu z roku 1942. V důsledku toho vytvořil nový pozemek p. č. XE s vlastnickým právem pro Českou republiku. Žalovaný se dále měl dopustit nesprávného výkladu § 36 katastrálního zákona a § 44 katastrální vyhlášky; v daném případě totiž došlo při zpracování geometrického plánu z roku 1958 i v tehdejší evidenci JEP a KZEN ke zřejmému omylu spočívajícímu v nepřesnosti podrobného měření i zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a výpočtu výměry pozemku p. č. XA; jedná se tedy o chyby v důsledku předchozích chyb a omylů při obnově katastrálního operátu. Dle stěžovatelky její rodiče nabyli vlastnické právo k pozemku p. č. XA za kontroly tehdejšího příslušného správního orgánu, aniž by vznikly jakékoliv pochybnosti o předmětu převodu. Realizovaná přeparcelace území a následný vývoj změnily bez vědomí právních předchůdců stěžovatelky průběh vlastnické hranice pozemku p. č. XA v rozporu s geometrickým plánem z roku 1942. Stěžovatelka trvala na tom, že pozemek p. č. XE byl neoprávněně oddělen z pozemku p. č. XA, který řádně nabyli její rodiče.

[3] **Krajský soud** neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji; konstatoval, že řízení o opravě chyby předcházela obnova katastrálního operátu pro katastrální území H. M. přepracováním souboru geodetických informací (analogové katastrální mapy vyhotovené v měřítku 1:2880) podle § 40 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona a § 55 katastrální vyhlášky, jejímž výsledkem je katastrální mapa v digitální formě. Krajský soud s odkazem na judikaturu NSS (viz rozsudky NSS ze dne 15. 1. 2021, č. j. 5 As 264/2019-24, ze dne 6. 2. 2019, č. j. 1 As 401/2019-23, a ze dne 11. 5. 2020, č. j. 1 As 12/2020-44) poukázal na to, že cílem tohoto druhu obnovy katastrálního operátu je jeho aktualizace po stránce formální (převedením katastrální mapy z grafické formy do formy grafického počítačového souboru); jedná se o soubor úkonů evidenčního a technického rázu, který nesměřuje ke změně právních vztahů. Právní vztahy k pozemku by mohly být dotčeny jen tehdy, byla-li by jejich případná změna doložena listinou. Při obnově katastrálního operátu přepracováním jsou hranice pozemků v terénu zaměřovány pouze výjimečně a veškeré ostatní hranice jsou do mapy v digitální podobě přebírány buď přímo z platné katastrální mapy vektorizací rastrového podkladu, nebo z již existující měřické dokumentace (srov. Barešová, Eva a kol. Katastrální zákon: Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015). „Na rozdíl od obnovy katastrálního operátu novým mapováním se při obnově přepracováním nevychází z nového

pokračování

vyšetření hranic jednotlivých parcel v terénu. Základním podkladem pro tento typ obnovy je dosavadní katastrální mapa. Při přepracování jsou z dosavadní mapy zjištěny a do počítačové vedeného souboru zavedeny souřadnice všech lomových bodů hranic. Při přepracování tedy nevzniká fakticky nové mapové dílo, ale dosavadní mapové dílo je převedeno z pevné podložky do počítačového souboru, což umožňuje další vedení katastrální mapy pomocí výpočetní techniky“ (Baudyš, Petr. Katastrální zákon. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014). Krajský soud uvedl, že ve srovnání s obnovou katastrálního operátu novým mapováním či na podkladě pozemkových úprav [§ 40 odst. 1 písm. a) a c) katastrálního zákona], představuje obnova katastrálního operátu přepracováním souboru geodetických informací méně přesný způsob obnovy katastrálního operátu. Jeho podstatou je totiž pouze převedení naskenovaného rastrového obrazu papírové katastrální mapy do digitální podoby, případně se zahrnutím míst nově zaměřených či převzatých z původních zaměření. Cílem tohoto postupu je primárně převedení grafických informací do digitální podoby, hranice pozemků v terénu vyměřovány nejsou či pouze výjimečně, „*ke kvalitativnímu zlepšení z pohledu přesnosti tak dochází maximálně v případě opravy zákresu na základě využití původní zeměměřické činnosti*“ (viz Doubek, P. komentář k § 40 a § 43 v ASPI, In Barešová, *op. cit.*). Právě takto bylo postupováno i v posuzované věci, kdy ve vztahu k pozemku p. č. XA byly hranice této parcely a údaje o vlastnickém právu převzaty a následně upraveny podle blíže specifikovaných geometrických plánů, které jsou původními výsledky zeměměřických činností pro určení těchto hranic ve smyslu § 2 odst. 1 písm. g) katastrální vyhlášky, a listin dokládajících existenci vlastnického práva k předmětným pozemkům.

[4] Krajský soud dále podrobně popsal historické skutečnosti vyplývající ze správního spisu, přičemž se ztotožnil se správními orgány v tom směru, že není důvod k opravě údajů v katastru, protože se neprokázal zřejmý omyl při jeho vedení ani při obnově. Dle krajského soudu správní orgány vyšly z dostupných listin, které měly k dispozici, a došly ke zcela odůvodněnému závěru, že stěžovatelka není vlastnící původního pozemku p. č. XA (v hranicích vymezených geometrickým plánem z roku 1942), nýbrž v hranicích, které doznaly změn v důsledku skutečností podrobně popsanych žalovaným v napadeném rozhodnutí, tj. přeparcelace, listin o převodech vlastnických práv, opravy nepřesností atd. Dle krajského soudu stěžovatelka ve své argumentaci pomíjí to, že se hranice původního pozemku p. č. XA v průběhu času změnily, což dostatečně dokládá obsah správního spisu i odůvodnění správních orgánů. Krajský soud přitom připustil, že evidence dotčených pozemků trpěla nedostatky, zejména jde-li o jejich nepřesné výměry, ovšem to samo o sobě nepředstavuje zjevný omyl, kvůli němuž by bylo možné aktivovat institut opravy chyby v katastru.

[5] Krajský soud neshledal pravdivé tvrzení stěžovatelky, že správní orgány nevyšly z geometrického plánu z roku 1942; obsah správních rozhodnutí svědčí o opaku, neboť správní orgány vyšly z toho, že pozemek p. č. XA vznikl právě na základě zmíněného geometrického plánu. Následný vývoj však hranice, a tudíž i výměry pozemků změnil, byť nemohly být z důvodů absence doprovodných listin rozkryty některé podrobnosti změn v evidenci vyvolané zejména přeparcelací v roce 1958. Správní orgány přesto vyšly z dostupných listin, které stěžovatelka přesvědčivě nezpochybnila. Krajský soud poznamenal, že bez významu pro nynější řízení je i to, že rodiče stěžovatelky, stejně jako následně ona, užívali pozemek p. č. XA v původních hranicích podle geometrického plánu z roku 1942, tj. v rozporu s pozdější evidencí. Podstatné je, že stěžovatelka nepředložila

žádnou listinu, která by dokládala existenci jejího vlastnického práva k pozemku p. č. XE; z toho důvodu se také nemohla v řízení o opravě chyby úspěšně domáhat toho, aby správní orgány (na základě této neexistující listiny) provedly opravu chyby spočívající v zápisu vlastnického práva k dotčenému pozemku v její prospěch. Krajský soud zdůraznil, že v řízení o opravě chyby nejsou správní orgány oprávněny rozhodovat o vzniku, změně nebo zániku věcných práv, takovou pravomocí je nadán pouze civilní soud. Pokud katastrální úřad nedohledal žádné listiny, které by svědčily o vlastnickém právu stěžovatelky, popř. jejích rodičů k pozemku označenému parcelním číslem XE, postupoval správně, pokud opravu podle požadavku stěžovatelky neprovedl. Krajský soud rovněž konstatoval, že stěžovatelka ani nekonkretizovala, jak měl pochybit odpovědný pracovník při vyhotovení geometrického plánu z roku 1958; skutečnost, že tímto plánem byla provedena přeparcelace, nesvědčí bez dalšího o pochybení, ale toliko o změně, kterou správní orgány po právu převzaly ze zachovaných podkladů při obnově katastru. Zcela odůvodněně tak později vytvořily nový pozemek p. č. XE, což také žalovaný doložil grafikou na straně 5 napadeného rozhodnutí.

[6] Krajský soud nad rámec odůvodnění dodal, že pokud stěžovatelka tvrdí, že jí byla postupem správních orgánů odňata část zemského povrchu, kterou již její právní předchůdci oplotili, užívali a považovali (i s ohledem na stav katastrální mapy) za své vlastnictví, má možnost obrátit se na civilní soud s žalobou na určení vlastnického práva (či dle okolností žalobou na vyklizení); v této souvislosti krajský soud poukázal na ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, týkající se vydržení (§ 1089 a násl.), vč. institutu vydržení mimořádného (§ 1095), a jeho přechodná ustanovení, která řeší případné použití dříve platných předpisů občanského práva (§ 3028) a běh některých vydržecích lhůt (§ 3066).

[7] V **kasační stížnosti** stěžovatelka uplatňuje důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Odkazuje na obsah svého odvolání a na obsah správní žaloby a požaduje, aby se tato argumentace stala součástí kasační stížnosti.

[8] Stěžovatelka je přesvědčena, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, neboť především nevzal v potaz skutečnost, že rodiče stěžovatelky nabyli vlastnického práva k předmětu smlouvy tržové ze dne 28. 6. 1958, kdy oprávněnost převodu, jakož i jeho přesná specifikace byla předmětem přezkoumání jednak tehdejšího odboru zemědělství a lesního hospodářství rady ONV Praha -východ ze dne 26. 8. 1958 pod č. j. Zem-5861/58 a Lidovým soudem civilním v Praze 1, pobočka Jílové u Prahy formou usnesení ze dne 7. 10. 1958 pod č. d. 527/58. Z tohoto hlediska měli rodiče stěžovatelky oprávněně za to, že kupují nemovitou věc, jejíž geometrické a polohové určení (včetně výměry) je řádně specifikováno a není o něm žádných pochyb; v době, kdy došlo k uzavření smlouvy, a ani v následující době do vydání usnesení Lidového civilního soudu nebylo známo rodičům stěžovatelky, že by v dané lokalitě probíhaly nějaké geodetické práce, jejichž předmětem by měla být přeparcelace, a to v rozsahu uváděném v rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Podle názoru stěžovatelky rodiče nabyli vlastnického práva k předmětu tržové smlouvy v dobré víře vycházející z přesvědčení o správnosti úředních postupů. Krajský soud považuje za stěžejní skutečnost, že stěžovatelka neuvedla, jak měl pochybit odpovědný pracovník při vyhotovení geometrického plánu z roku 1958, když změny z roku 1958 byly přes něj vyznačeny. Krajský soud nevzal v potaz zjištění správních orgánů, jakož ani

pokračování

argumentaci stěžovatelky, že v dané lokalitě docházelo k zásadním nesrovnalostem v evidenci nemovitostí včetně vlastnických práv; konkrétně stěžovatelka uvádí, že k parcele č. XF, která vznikla již v rámci přeparcelace provedené geometrickým plánem č. 177-05-301-920/58, nebyla nalezena žádná listina dokládající změnu vlastnických práv a ani nebyla vedena na žádném listu vlastnictví až do roku 2016, kdy byla provedena oprava chyby v katastrálním operátu, když tato parcela byla zčásti zapsána na listu vlastnictví rodičů stěžovatelky a zčásti na listu vlastnictví č. 1 vedeným pro MNV H. Stěžovatelka v této souvislosti tvrdí, že zde došlo ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb. k chybě způsobené zřejmým omylem při vedení a obnově katastru mající původ v tehdejší způsobu vedení jednak JEP a KZEN a dále v způsobu podrobného měření a zobrazení předmětu měření v mapě, včetně výpočtu výměry. Tyto chyby zcela zřejmě musely vést při obnově katastrálního operátu k omylu spočívajícím v nedůvodné víře ve správnost údajů vedených v evidenci katastrálního úřadu z doby před a po vzniku geometrického plánu z roku 1958. Krajský soud dle názoru stěžovatelky neřešil uvedené nedostatky správního řízení, v čemž spatřuje stěžovatelka nezákonnost.

[9] Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti poukázal na to, že stěžovatelka neuvedla žádné nové důkazy ani skutečnosti, které by již neuplatnila v prvoinstančním řízení a následně v odvolacím řízení vedeném žalovaným. Žalovaný proto plně odkazuje na odůvodnění svého žalobou napadeného rozhodnutí čj. ZKI PR-O-69/1077/2019-6, ze dne 28. 11. 2019 a na své následné vyjádření k žalobě. K samotné kasační stížnosti uvádí žalovaný, že ze zjištění v průběhu prvoinstančního správního řízení a následně řízení odvolacího je zřejmé, že v evidování pozemků v pozemkových evidencích byly nesrovnalosti; nicméně nelze hovořit o zřejmé chybě v katastru nemovitostí ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, kterou by bylo možné dle § 44 odst. 2 katastrální vyhlášky opravit na základě původních výsledků zeměměřických činností nebo původních listin pro zápis do katastru nemovitostí. Nebyly dohledány listiny, které by svědčily o vlastnickém právu stěžovatelky, popř. jejích rodičů k části zemského povrchu nyní označeného parcelním číslem KN parc.č. XE z k. ú. H. M. Tuto skutečnost ve své kasační stížnosti nezpochybňuje ani stěžovatelka. Dle žalovaného tedy katastrální úřad postupoval v souladu s platnými předpisy, když opravu dle požadavku stěžovatelky neprovedl, neboť se nejedná o chybu způsobenou zřejmým omylem při vedení a obnově katastru. K rozhodování o věcněprávních vztazích k nemovitostem je příslušný občanskoprávní soud, a nikoliv orgány státní správy zeměměřictví a katastru nemovitostí, jak ostatně ve svých rozhodnutích konstatovaly správní orgány, potažmo i krajský soud.

[10] **Nejvyšší správní soud** po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud především předesílá, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30. 6. 2020,

č. j. 10 As 181/2019-63, publ. pod č. 4051/2020 Sb. NSS, „aby vůbec byla kasační stížnost způsobilá k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu, proti němuž byla podána, a nikoli nějaký jiný akt (byť třeba i věcně související nebo předcházející napadenému rozhodnutí krajského soudu).“ Důvody kasační stížnosti se vztahují nikoli k napadenému správnímu rozhodnutí, ale k rozhodnutí soudu. Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší vyvíjet vlastní aktivitu směrem ke zjištění, které ze žalobních námitek by mohly rovněž obstát jako důvody následné kasační stížnosti. Pokud tedy stěžovatelka v kasační stížnosti odkazuje na svoji argumentaci v odvolání a v žalobě, nelze takový postup akceptovat. Námitky, které stěžovatelka v kasační stížnosti vznáší, se fakticky shodují s těmi, které uplatnila v řízení před katastrálním úřadem, resp. v žalobě. Tyto námitky krajský soud vypořádal. Ačkoli stěžovatelka odkazuje na důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nepředkládá na podporu svého tvrzení o nezákonnosti (nesprávném posouzení právní otázky) napadeného rozsudku žádnou relevantní argumentaci, ale toliko opakuje historický rámec věci a vyjadřuje nesouhlas s postupem žalovaného, potažmo krajského soudu, přičemž trvá na tom, že se v kontextu všech skutečností jednalo o zřejmý omyl, který lze dle § 44 odst. 2 katastrální vyhlášky, napravit. Kasační stížnost stěžovatelky je tak na samé hranici projednatelnosti.

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu z hlediska § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., (k čemuž je povinen ex offio) přičemž vadu nepřezkoumatelnosti neshledal. Krajský soud se řádně vypořádal se všemi námitkami stěžovatelky, vycházel ze skutkového stavu, který má oporu ve spise, věc posoudil v souladu s platnou právní úpravou, na kterou odkázal, a vycházel rovněž z ustálené relevantní judikatury, z jejíhož rámce nevybočil.

[14] Předmětem sporu v projednávané věci je, zda je evidence hranic a vlastnického práva k pozemku p. č. XA a s ním sousedících pozemků výsledkem zřejmého omylu při vedení a obnově katastru podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, a pokud ano, zda je možné tuto chybu napravit postupem podle citovaného ustanovení. Zatímco správní orgány obou stupňů takový postup vyloučily, stěžovatelka jejich názor odmítla a trvá na zachování hranice svého pozemku a vlastnických práv ve stavu, v jakém jej nabyli a užívali již její rodiče, a to právě prostřednictvím opravy chyby v katastrální operátu

[15] Dne 30. 8. 2019 katastrální úřad vydal prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění mimo jiné uvedl, že vyhotovil neměřický záznam č. 2780, kterým rozdělil parcelu p. č. XF evidovanou bez listu vlastnictví. Tuto parcelu rozdělil tak, že první část je nadále označena jako p. č. XF a tvoří ji zbytková část parcely bývalého pozemkového katastru p. č. XA. Druhá část je nově označena jako parcela p. č. XE a odpovídá části parcely bývalého pozemkového katastru p. č. XB. Parcela p. č. XF byla zapsána podle pozemkové knihy do vlastnictví M. H. a Z. H., rodičů stěžovatelky (oběma náležel spoluvlastnický podíl ve výši id. ½). Vlastnická práva k parcele p. č. XE byla zapsána podle pozemkové knihy pro Českou republiku. Obnova katastrálního operátu v daném katastrálním území byla vyhlášena ke dni 25. 5. 2016. Jelikož katastrální úřad nedohledal ve sbírce listin žádný nabývací titul k pozemku p. č. XE pro stěžovatelku ani pro její rodiče, je tento pozemek nadále veden ve vlastnictví České republiky.

pokračování

[16] Žalovaný podrobně popsal vývoj zápisů týkajících se pozemků z dostupných listin až do roku 2017. Mimo jiné uvedl, že nesoulad zjištěný v souvislosti s obnovou katastrálního operátu spočívající v neevidování parcel zjednodušené evidence (původní pozemky p. č. XA a XB) opravil katastrální úřad na základě neměřického záznamu č. 2780; tím byla doplněna katastrální mapa o část pozemku p. č. XA (nově parcela p. č. XF) a o část pozemku p. č. XB (nově parcela p. č. XE). Přitom parcela p. č. XF byla zapsána na nový list vlastnictví s vlastnickým právem pro rodiče stěžovatelky podle knihovní vložky č. 1056, od nichž je později nabyla stěžovatelka. Pozemek p. č. XB byl v roce 1942 zapsán v knihovní vložce č. 1, přičemž jako vlastník byl v evidenci uveden *Deutsches Reich*. Následně přešla správa majetku na Okresní národní výbor Praha-západ. Proto byl pozemek p. č. XE zapsán do vlastnictví České republiky.

[17] Stěžovatelka se domáhala opravy chyby v katastrálním operátu ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona, neboť má za to, že v jejím vlastnictví by měl být pozemek p. č. XA v hranicích podle geometrického plánu z roku 1942.

[18] Podle § 44 odst. 2 katastrální vyhlášky opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, a to geometrické a polohové určení, číslo parcely, údaj o právu, upozornění, druh pozemku, způsob ochrany nemovitosti, způsob využití nemovitosti, údaj o budově včetně údaje o její dočasnosti, údaj o jednotce, cenový údaj a údaj pro daňové účely na základě původního výsledku zeměměřické činnosti nebo listiny, která byla podkladem pro zápis tohoto údaje do katastru, a v případě chyby vzniklé zřejmým omylem při obnově katastrálního operátu i na základě výsledků zjišťování hranic.

[19] Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin, tedy k dosažení souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Oprava chyby nemůže zakládat, měnit či rušit vlastnická a jiná věcná práva k nemovitostem. Provedením opravy zápisu se tak skutečný právní vztah k nemovitosti nemění; ten lze změnit jen na základě příslušné listiny (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 As 46/2008-134). Výčet chyb katastru, které lze opravit postupem dle § 36 katastrálního zákona, je taxativní a neumožňuje dané ustanovení aplikovat na jiné deficity, které nejsou v zákoně uvedeny. Pokud by katastrální úřad provedl tímto způsobem i jiné korekce údajů katastru, vybočil by z ústavní maximy čl. 2 Listiny základních práv a svobod, dle které lze veřejnou moc uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon (srov. zejména rozsudky ze dne 7. 5. 2008, č. j. 9 As 78/2007-118, a ze dne 27. 11. 2012, č. j. 2 As 144/2011-47).

[20] Otázkou, co to je zřejmý omyl, se zabýval již Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007-103, ve kterém uvedl, že obecně sem lze zařadit jak omyl týkající se skutkových okolností (případy chyb v psaní a počítání, zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či opomenutí zapsat údaj obsažený v podkladové listině), tak omyl právní (zápis právního vztahu, který právní řád nezná nebo zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem). Jedná se o omyl způsobený činností pracovníka katastru. Nejvyšší správní soud také v tomto rozsudku uvedl, že omyl je vždy charakteristický i tím, že je v něm obsažen lidský činitel, a proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru

se skutečným stavem. Omyl musí být zřejmý; katastrální úřad nesmí přistoupit k opravě chyby, která je nejasná nebo sporná. Ač se uvedená judikatura vztahuje k předchozí úpravě, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2018, č.j. 8 As 209/2017-43, konstatoval, že z ní lze vycházet i nadále: „*Nejvyšší správní soud se řízením o opravě chyby v katastrálním operátu v minulosti opakovaně věnoval. Byť se velká část jeho dosavadní judikatury vztahuje k předchozí právní úpravě opravy chyby v katastru zakotvené v § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, lze z této judikatury vycházet, jelikož právní úprava byla převzata do současného katastrálního zákona v téměř nezměněné podobě*“. V rozsudku ze dne 24. 4. 2013, č. j. 7 As 131/2012-32, publ. pod 2902/2013 Sb. NSS, zdejší soud konstatoval: „*Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu (§ 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky) [pozn.: § 36 odst. 1 současného katastrálního zákona] slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Katastrální úřad tak posuzuje toliko soulad zakreslení hranice v katastrální mapě s podklady, které má k dispozici. Stáří podkladů, s nimiž není zakreslení hranice v souladu, přitom nehraje roli*.“ K opravě chyby v katastru vzniklé zřejmým omylem Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 13. 4. 2017, č. j. 10 As 307/2016-38, uvedl: „*Z konstantní rozhodovací praxe NSS vyplývá, že k opravě chyby v katastru dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona může katastrální úřad přistoupit jen tehdy, pokud byla hranice mezi pozemky zakreslena v katastru v důsledku zřejmého omylu pracovníka katastru v rozporu s podkladovými listinami, které má k dispozici. O omyl zřejmý se jedná pouze v případě, že je chyba v katastru naprosto evidentní. Chyby v katastru, k jejichž zjištění se katastrální úřad neobejde bez podrobného zkoumání právní a skutkové stránky případu, nejsou způsobeny zřejmým omylem. Vedle toho pouhý nesoulad mezi hranicí v katastru evidovanou a v terénu skutečně užívanou není důvodem pro opravu údajů zapsaných v katastru*.“

[21] Při opravě chybného údaje v katastru nemůže katastrální úřad vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo, tedy i posuzovat, za jakých podmínek práva vznikají, zanikají, mění se jejich obsah, přecházejí na jiné osoby apod. To přísluší pouze soudům v občanskoprávním řízení, jak správně stěžovatelce vysvětlil opakovaně i krajský soud. V řízení o opravě chyb nelze napravit jakýkoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a skutečností, ale pouze takové chyby, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru (viz rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 86/2016-40 či rozsudek ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012-65, č. 2969/2014 Sb. NSS). Chyby v katastru, k jejichž zjištění se katastrální úřad neobejde bez podrobného zkoumání právní a skutkové stránky případu, nejsou způsobeny zřejmým omylem (rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2018, č. j. 8 As 176/2017-39).

[22] Nejvyšší správní soud konstatuje, že se žalovaný, jakož i krajský soud řádně zabýval všemi námitkami stěžovatelky a zohlednil všechny relevantní listiny a zjištění učiněná v průběhu správního řízení (zejména pak skutečnostmi plynoucími z geometrického plánu z roku 1942 a následnými převody vlastnického práva k dotčenému pozemku). Stěžovatelce dostatečně a srozumitelně zdůvodnil, proč se nemohla v řízení o opravě chyby úspěšně domáhat toho, aby správní orgány (na základy neexistující listiny) provedly opravu chyby spočívající v zápisu vlastnického práva k dotčenému pozemku v její prospěch. Z odůvodnění napadeného rozsudku rovněž vyplývá, že při tvorbě geometrického plánu z roku 1958 se evidentně z geometrického plánu z roku 1942 vycházelo, o čemž svědčí jeho vyobrazení

pokračování

(změny jsou vyznačeny přes geometrický plán z roku 1942). Skutečnost, že tímto plánem byla provedena přeparcelace, nesvědčí bez dalšího o pochybení, ale toliko o změně, kterou správní orgány po právu převzaly ze zachovaných podkladů při obnově katastru.

[23] Nejvyšší správní soud uzavírá, že za výše popsaného stavu žalovaný postupoval zcela v intencích zákona (resp. katastrální vyhlášky) a související judikatury; krajský soud nepochybil, pokud závěry žalovaného aproboval. Skutečnosti popisované stěžovatelkou nelze kvalifikovat jako zřejmý omyl při vedení katastru, který by odůvodnil opravu chyby v evidenci. Podstatou stěžovatelčích námitek je fakticky spor o vlastnické právo k části pozemku, rozhodnout konečným způsobem ve sporu o právním vztahu k nemovitosti však může pouze obecný soud v nalézacím řízení, nikoli katastrální úřad cestou opravy chyby v katastrálním operátu.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu ve věci náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti náležela, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu náklad řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2023

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu